

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

207. An, & qualiter privetur quis fructibus beneficii ob excommunicationem, vel insordescentiam in ea.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

probatio. Lott. *cit. n. 107. in fine.* citans Aymon. *conf. 73. n. 19. & conf. 178. n. 1.* & Rotam in Ocenfi Archidiacon. 10. Junii. 1602. Justificatis autem hiſce duobus ſatis verificatur, quod excommunicatus ſuorum ſalutis & honoris immemor, Dei que timore poſtpoſito, in excommunicatione inſordescat; cum totum id jam ex temporis lapſu conſequatur, & ex contumacia deducatur contemptus, conſiſtens in duritia. Lott. *n. 109. & 110.* Neque jam in hoc caſu præterea exigitur, ut excommunicatus poſt annum excommunicationis ſuæ fuerit citatus ad ſe purgandum, juxta terminos textus *c. cum contumacia, de hæreticis, in 6.* Lott. *n. 111.* cum hæc citatio ſolum exigatur, dum proceditur ad privationem excommunicati conſecutive ob præſumptam hæreſin. De cetero enim, dum principaliter directè ob inſordescentiam interrogatur privatio, adeoque expectandum triennium, nihil per hoc, quod citatus non fuerit poſt primum annum, præjudicatur tali inſordescenti; nam ſicut inſordescens citatus ad ſe purgandum contra ſuſpicionem hæreſis liberatur per purgationem, ita, ſi poſt perfeverantiam in cenſura per triennium pulſetur pro privatione beneficii, liberabitur quoque ille, ſeu evitabit ſententiam, quantumcumque duraverit innodatio, oſtendendo, ſe non ſpreviſſe ſeu contempſiſſe cenſuras: veluti, ſi probaverit, ſe petiviſſe abſolutionem, & eam ad certum tempus obtinuiſſe cum reincidentia. Quinimò ſi ſimpliciter juſtificaret, ſe pro illa inſtituiſſe, & quantum in ſe fuit, feciſſe pro ea obtinenda; unumquodque enim horum ſufficit ad excludendum contemptum, niſi forte probetur, petitionem abſolutionis fuiſſe ſimulatam, quod ipſum ferme erit impoſſibile; ita ferè Lott. *n. 113.* qui & *n. 114.* inde concludit, ſibi videri eum, qui ex hoc capite impetraret, poſſe facillimè ſubmoveri propter naturam materiæ odioſæ, & cujus deductio pendet à contumacia illa, & quidem uniformi per integrum triennium, adeo ut ex illius curſu ſemel interciſo, aut per obtentam vel peritam ſolummodo abſolutionem non detur conjunctio temporis ad illud integrandum, ut ex mente ſacræ Congregationis reſpondit Rota apud Serap. *decif. 1285. n. 5.* eatenus enim præſumitur pertinacia ex tempore, quatenus intrà illud nihil actum ſit, aliàs ſecus, veluti ſi inquiratur de judice, inſtetur pro abſolutione, vel offeratur ſatisfactio, vel quid ſimile tentetur; unde colligatur animus aliò intentus, quam ad contemptum cenſurarum. Navar. *conſil. 7. de hæreticis. n. 3.* Jo. And. *in c. cum contumacia. ante n. 1.* Franch. *n. 12.* Gemin. *n. 10.* quos citat Lott. *n. 115.*

Quæſtio 207. An, & qualiter privetur quis fructibus beneficii ob excommunicationem, vel inſordescentiam in ea?

R Eſpondeo: In hoc non convenire Auctores: nam negativam, ſeu talem non privari ipſo jure fructibus beneficiorum prius obtentorum, dum id in ſententia excommunicationis non exprimitur, ſed ad ſummum iis eſſe privandum, tenent apud Garc. *p. 7. c. 13. n. 91. Gl. in c. paſtoralis. v. ſubtraherentur.* Petrus Nav. *de reſtit. l. 2. c. 2. n. 243.* ubi, quod præciſè ratione cenſuræ non eſt privatus redditibus, quiſcumque beneficiatus excommunicatus vel ſuſpenſus ab officio, ſive curatus, ſive canonicus, ſive ſimplex habens beneficium, modò tamen officia exe-

quatur, licet cum peccato; Avila *de cenſur. p. 2. c. 6. d. 6. dub. 1.* dicens, excommunicatum, ſi officium præſtet, lucrari fructus, nec teneri eos reſtituere ante ſententiam & condemnationem judicis, quod ſatis probabile dicit Sanch. *de matrim. l. 3. d. 51. n. 12.* & Vaſq. apud eundem Garciam, dicens, quòd in *c. paſtoralis. §. dudum.* non dicatur, quòd excommunicatus ſit ipſo facto privatus fructibus, nec alibi in jure habeatur, ſed quòd merito hi ei auferuntur.

2. Affirmativam, nempe quòd licet ſuſpenſus ab officio nullibi ipſo facto privetur fructibus, excommunicatum tamen privari ipſo jure fructibus beneficiorum, eòſque nec lucrari, nec ſuos facere, quamdiu eſt in excommunicatione, nempe majore, etiam occultà; licet id in ſententia non exprimitur, tenent Paris. *de reſign. l. 5. q. 6. n. 76.* dicens eſſe communionem, & *l. 4. q. 3. n. 52.* (ubi tamen id ſic limitat; niſi in proviſione facta in favorem excommunicati aut ſuſpenſi apponatur clauſula apponi ſolita in literis apoſtolicis; *Tæque à quibus. v. ad effectum præſentium aſſequendum durat:* ut potè quæ clauſula tollit impedimentum proveniens ex cenſura) Garc. *loc. cit. n. 92.* citans inter alios quamplurimos Suar. *to. 5. d. 13. f. 2.* Sayr. *de cenſuris. l. 2. c. 5. n. 24. & 30.* Tol. *in ſum. l. 1. c. 13.* Ugolin. *de cenſuris. tab. 2. c. 12.* Gutt. *qq. can. l. 1. c. 1. à n. 90.* Ledefm. *in ſum. p. 1. de excom. c. 6.* Jul. Clar. *l. 5. q. 37.* Gig. *de penſion. q. 64.* Covar. *var. l. 3. c. 13. n. 8.* Mandof. *de ſignatur. grat. tit. de abſolut. ab excomm. Abb. Franch. Imol. in c. paſtorale. §. dudum. &c.* ac dicens, id bene probari ex *cit. §. dudum.* juxta Suar. Ugol. Abb. *loc. cit.*

3. Extenditque hoc ipſum primò Garcias *n. 93.* ut procedat, etiam ſi excommunicatus non maneat in contumacia, ſeu non dormiat in ſententia, nec ſit in mora petendæ abſolutionis: eò quòd id non fundetur in mora & duratione contumaciæ, ſed ſit effectus ipſius excommunicationis ob culpam & contumaciam latæ: citat pro hoc Suar. Tolet. Ledefm. ubi ante contra Sayr. Sylv. Henriq. Zechum, Vegam. quin imò ait *n. 92.* contra Suar. non lucrari fructus, à quo injuſtè ei negaretur abſolutio; eò quòd ad hoc ſufficit ab initio juſtè excommunicatus fuiſſe, cujus juſta excommunicationis effectus hiic non tollatur per injuſtam judicis dilationem, ſed ſolum ea efficiat, ut contra illum injuſtum dilatorem vel impedirem abſolutionis habeat jus & actionem ad fructus pro illo tempore amiſſos, & ad reſarcitionem damnorum ex illius culpa ſubſecutorum.

4. Secundò, ut quamvis depoſito & ſuſpenſo à beneficio ob crimen, & non in contumaciam ſint alimenta exhibenda ex redditibus beneficii, ſi non habeat aliàs, unde vivat, ne mendicare cogatur; ſecus tamen ſit in excommunicato, etiam ſi egeat; cum poſſit à contumacia reſipiſcens abſolutionem conſequi. Garc. *loc. cit. n. 98.* citans Covar. Clarum, Gutt. Ugol. Suar. Tolet. Ledefm. ubi ante. Nav. *in manuali. c. 25. n. 124.* Surd. *de alimentis. tit. 1. q. 82. & tit. 7. q. 36.* ac dicens, eſſe communionem Doctorum contra Sayr. ubi ante. Sylv. *v. clericus. 4. q. 25.* Henriq. *l. 13. c. 13. §. 4.* ubi is, quòd excommunicatus, etiam ſi fuit in mora, retinere poſſit fructus ſuæ ſuſtentationi neceſſarios; & alibi, quòd excommunicatus manens contumax, ſi horas recitet, & faciat officium parochi vel canonici, retinere poſſit fructus ſuo ſervitio reſpondentes; quod verum non eſſe, ait Garc.

n. 110. eod quod servitium illius, qui alias non habet jus ad fructus beneficii, quia est illis privatus, non est sufficiens titulus, ut ratione ejus possit fructuum partem recipere, sed alius interea sumptibus illorum fructuum beneficio inservire, & ejus munera obire debeat; ut Ugol. *loc. cit.* n. 3. Suar. *loc. cit.* n. 24. Quemadmodum, ut idem Garc. n. 101. contra Nav. *const.* 2. n. 5. de *fructibus presbyt.* Henric. *l. c. c. 3. §. 3.* Suar. *d. 13. §. 1. n. 3.* Avil. *l. c. c. 6. d. 6.* Rodriq. *to. 1. c. 29. n. 5. in fine.* etiam in eo, qui non habet legitimum titulum beneficii, servitium non est sufficiens titulus, ut possit partem fructuum pro suo arbitrio retinere, maxime si erat intrusus mala fide; cum illud servitium sit exhibitum gratis sine titulo beneficii, aut ex alia parte non sit conductus ad illud. Quamvis, ut Garc. n. 103. remittens ad se ipsum *p. 6. c. 3. d. n. 116.* is, qui non habet legitimum titulum, percipere possit distributiones quotidianas & alia emolumenta similia, quae dantur pro labore, & ministerio personali, incerta tamen; nam distributiones certas & assignatas perceptas teneretur restituere. Uti hoc idem, quod percipere possit distributiones quotidianas & emolumenta de excommunicato, tradit Tond. *99. benef. p. 3. c. 126. n. 3.* De cetero quod excommunicatus ab illo tempore, quo recessit à contumacia, & non potuit habere abolitionem, possit recipere ex fructibus beneficii pro sustentatione sui, admittit Garc. n. 104. citans pro hoc Nav. *const. 37. de sent. excom. n. 10.* Gurr. *loc. cit.* n. 101. Surd. *de alimentis. tit. 1. q. 82. n. 10.* Suar. *l. c. n. 16.* uti & ubi citra hanc recessione à contumacia in extrema necessitate. Garc. n. 105. citans Gurr. n. 120. Surd. n. 9. Ugol. *l. c. n. 41. c. 6.*

5. Tertiò: Ut excommunicatus amissos fructus recuperare aut retinere non possit post abolitionem; cum absolutio solum tollat impedimentum respectu fructuum futurorum, non verò respectu fructuum jam amissorum; & certè si post abolitionem hi fructus retinendi forent, esset occasio diutius perseverandi in excommunicatione. Garc. *d. n. 106.* citans Abb. *in c. pastoralis. §. dudum. n. 22.* Franc. n. 2. Bald. n. 20. Tolet. *ubi supra.* Suar. *ubi ante nu. 20.* Sayr. *ubi supra n. 24. c. 6.*

6. Quartò: Ut procedat, etiam ubi ante excommunicationem creditori ipsius beneficiarii fuissent assignati fructus percipiendi; cum illa assignatio intelligatur, si beneficiarius illos lucratus fuerit, & cum illi fructus non sunt excommunicati, non potest illos habere creditor; cum eos debeat habere ex persona beneficiarii. Adeoque ex hoc non fiet creditori injuria; & licet ex eo, quod in fraudem creditoris excommunicatus perseveret in excommunicatione, fieret injuria creditori, non tamen sequitur, quod beneficiarius, aut creditor ejus nomine debeat eos percipere. Garc. *d. n. 109.* juxta DD. *in c. pervenit. de fidejuss.* & Rotam *in Mediolanens. fructuum. 20. Junii, 1597.* quam vide apud illum n. 113. contra Sayr. *ubi ante. n. 25. & Ugol.*

7. Quintò: Ut etiam procedat in pensionario, nimirum quod is non lucretur redditus pensionis pro tempore excommunicationis. Garc. n. 114. citans Suar. *ubi ante n. 21.* & remittens ad se ipsum *p. 1. c. 5. d. n. 131.*

8. Sextò: ut excommunicatus sit insuper privatus administratione bonorum beneficii, Garc. n. 115. citans Abb. *in cit. §. verum. n. 18.* Franch. *p. Leuren. Fori Benef. Tom. III.*

n. 17. Decium n. 22. uti & Suar. *loc. cit. n. 6.* Sayr. n. 31. Ugol. Nav. &c. dicentes excommunicationem suspendere ab officio & beneficio.

9. Econtra limitatur responsio primò: ut non procedat, ubi excommunicatio est nulla; quod enim nullum est, nullum producit effectum. Garc. n. 116. Tond. *l. c. n. 12.* ita tamen, ut onus probandi nullitatem incumbat excommunicato. Garc. n. 117. juxta Rotam *in Sabmatiens. censuratum. 1. Junii, 1594.* Porò injustitia & nullitas excommunicationis (uti & interdicti à choro) consistit in hoc, quod precipitur sine causa cognitione, nullis legitimis informationibus praviis, sub pretextu delicti notorii, & in spretum appellationis interpositae, antequam reus super delicto, de quo accusatus, se purgasset, Episcopus eundem suspendisset, Ac denique ad excommunicationem ejusque declarationem ac denominationem publicam devenisset; hac enim omnia manifestam arguunt injustitiam; cum Episcopus ejusve Officialis tenebatur deferri appellationi interpositae; quae dum praecedat excommunicationem, habet effectum suspensivum; etsi alias à sententia declaratoria excommunicationis non detur appellatio suspensiva. *c. licet. de sent. excom. in 6.* ut Sanch. *conf. moral. l. 3. c. unico. dubio 32. n. 217.* Quin & à declaratione interdicti aut excommunicationis datur appellatio suspensiva, si lata ob non partitionem praepcepto facto sub comminatione interdicti vel excommunicationis, à quo praepcepto & appellatione fuerat appellatum, ut Abb. *in c. delicti. de appellat. Ita ferè Tond. l. c. d. n. 13.*

10. Secundò: ut non procedat in excommunicato injuste. Garc. n. 118. citans Gl. *in §. verum. v. subtraherentur. Bald. ibid. n. 20.* Felin. *inc. Apostolica. de except. n. 12.* Ugol. *c. 12. n. 4.* Surd. *loc. cit. n. 14.* Suar. *loc. cit. sect. 2. n. 20.* Tolet. *Clar. II. cit. c. 6.* qui etiam dicunt debere injuste excommunicatum ad instaurationem legitime impeditorum habere quotidianas distributiones, uti hoc ultimum tradit quoque Tond. *loc. cit. n. 6.* cum Barb. *de Episc. alleg. 53. n. 174.* sub hac limitatione, si eo tempore, quo excommunicatio injusta in eum lata fuit, erat praesens in loco sui beneficii, eratque alias ante impedimentum excommunicationis solitus divinis officiis interesse. Item si fuerit absens, ex justa tamen causa v. g. pro necessitate suae Ecclesiae, aut necessaria sui defensione. Quin & distributiones illas adjudicatas & traditas aliis ab eisdem excommunicato injuste reddendas esse; cum illis nunquam per talem injustam excommunicationem privatus fuerit; tradit Garc. *d. n. 119.* contra Ugol. *loc. cit.* Sayr. n. 27. Suar. *l. c. n. 23.* idque etiam in casu, ubi injuste excommunicatus fuisset culpate in mora accipiendae abolitionis; eò quod, si injusta excommunicatio ex se non habet hunc effectum, non habeat etiam illum in dicto casu, Garc. n. 124. contra Ugol. *loc. cit. n. 4.* Sayr. *l. c. n. 25.* Quamvis secus dicendum asserat n. 125. in fructibus & distributionibus, quae residendo, & divinis interessendo lucrifruunt; si per eum stetisset, quò minus absolutus fuisset, & ita divinis interesse potuisset, & citat pro hoc Rodriq. *in sum. to. 1. c. 23. n. 6. c. 6.*

11. Tertiò: ut non procedat, si alicubi est consuetudo, ut excommunicati fructus non amittant; Tond. *l. c. d. n. 13.* dum enim id est juris positivum, dubium non est, posse ei per consuetudinem derogari; Garc. n. 128. citans Rebuff. *in repet. in c.*

pastoralis. de cler. excom. notabil. 2. n. 84. Ugol. l. c. Suar. cit. sec. 2. in fine. & n. 129. testans in Hispania videri esse talem consuetudinem, dum ibi nunquam visum vel auditum, beneficiatum aliquem excommunicatum tam à jure, quam ab homine restituere fructus temporis, quo fuit excommunicatus; aut ab eorum perceptione & administratione abstinere, nec ad id per Superiores cogi, sed solum in cathedralibus & collegiatis quasi in usu esse, ut non computentur seu numerentur Canonici & beneficiati excommunicati quoad distributiones & fructus, quos habent in mensa seu massa communi, sed ponantur extra calendarium. Unde jam etiam infert Garc. n. 131. stante hac consuetudine, non posse etiam talem perceptis in excommunicatione fructibus privari per sententiam, etiam alio petente; cum jus nihil aliud statuatur, quam privationem illorum ipso jure, cui per dictam consuetudinem derogatum; quamvis addat idem Garc. n. 133. quod talis excommunicatus (loquitur autem de excommunicato à jure, cujus proinde excommunicatio vel ejus declaratoria, quia non fuisset intimata punctatoribus, atque ita non positus extra calendarium, lucrari etiam potuisset fructus & distributiones istius temporis) si interfuisset divinis, in pœna possit privari fructibus (intellige, quos habet in massa illa communi, seu qui habent rationem distributionum) & distributionibus tunc lucratis. Porro ad illud, quod pro complemento peti poterat, ad quem nimirum spectent fructus amissi ob excommunicationem.

12. Respondet idem Garc. cum communi, quod sint convertendi in utilitatem Ecclesie; citat pro hoc Ugol. loc. cit. n. 3. Surd. l. c. n. 16. Sayr. l. c. n. 28. (qui idem dicat de suspensio) Nav. consil. 37. in fine. de temp. ordinar. Felin. in c. Apostolica. n. 12. de except. Suar. ubi sup. n. 24. sentit etiam cum Suar. Navar. c. 25. n. 123. & ibid. Garc. n. 135. sub Ecclesie utilitate venire subventionem pauperum. Negat tamen n. 137. contra Suar. id necessarium esse, ut pars aliqua (nempe ea, quam secundum prudentis arbitrium beneficiatus ipse non excommunicatus, si convenienter dictis fructibus uteretur, deberet impendere in elemosynas) expendatur in pauperes; eod quod nec ratio, nec lex aliqua ad id cogat. Hanc autem istorum fructuum amissionem propter excommunicationem, expensionem debere fieri ex auctoritate Superioris & judicis; dum res est publica, præsertim deducta ad forum contentiosum; si verò occulta, ab ipso excommunicato, ejusque arbitrio, ut n. 135. ex eodem Suar. tradit Garc. distributiones verò quotidianas & fructus, habentes rationem distributionum, quos amittit excommunicatus, pertinere ad eos, ad quos alias pertinere solent, quotiescunque amittuntur à non residente, ait Garc. n. 138. remittens ad se ipsum. p. 3. c. 3. dub. 13. à n. 36. Denique redditus pensionis amissos ob excommunicationem remanere ipsi titulari, & ipsi esse restituendos; cum ab ipso solvantur, & sint onus ei impositum, à quo manet liber pro tempore excommunicationis, ait Garc. n. 139. remittens ad se ipsum. p. 1. c. 5. n. 133.

Questio 208. An, & qualiter vacet beneficium ob irregularitatem?

1. **R**espondeo: Tamest irregularis nequeant Ecclesie & beneficiis intervire. Paris. l. 5,

q. 6. n. 98. cum communi, sintque propterea inhabiles ad beneficia obtinenda. Paris. n. 99. (cum irregularitas sit nota, seu impedimentum canonicum ex facto vel defectu proveniens, quo quis prohibetur ad Ecclesiasticos ordines promoveri, & in istis ministrare. Paris. l. 5. q. 3. nu. 178.) adeoque ei conferri nequeat beneficium, seu arceatur à beneficiis obtinendis. c. is, qui. de sent. excom. in sexto. Tond. in qq. benefic. p. 1. c. 90. n. 20. citans Selv. p. 3. q. 2. n. 21. Paris. cit. q. 3. n. 18. citans Abc. in c. ult. de excess. pral. Felin. in c. 2. de rescript. column. 3. in fine. Ità ut collatio ei facta non valeat. Paris. ibid. 181. citans C. Parisium consil. 136. n. 41. vol. 4. Rebuff. de nominat. q. ult. vers. 4. Idque ipso jure, quia irregularitas privat ipso jure ab obtinendis: Tond. p. 3. q. 185. n. 17. Paris. cit. n. 181. citans Nav. in manual. c. 25. c. 27. n. 25. & dicens esse communiorem; Irregularitas tamen quocunque modo superveniens beneficio jam obtento non inducit privationem illius beneficii ipso jure. Paris. cit. q. 3. n. 182. citans Innoc. in c. cum nostris. de concess. prab. Felin. in c. inquisitionis. de accusationibus. Nav. ubi ante n. 250. Caitrop. tr. de benef. d. 6. §. 8. n. 4. Tond. loc. cit. citans Ugolin. de irregular. c. 65. §. 2. item. p. 1. c. 90. n. 21 & c. 97. n. 10. citans Rebuff. Garc. p. 11. c. 10. n. 47. citans quamplurimos. Card. de Luca de benef. d. 74. n. 11. ubi: irregularitas non inducit privationem beneficiorum; sed apta esse potest, ut iudex ad eam procedat loco pœna; juxta decis. Rota. 73. n. 23. p. 7. recent. apud Burfat. decis. 308. n. 7. idem habet de pensionibus d. 49. n. 3. ubi, quod beneficia Ecclesiastica non vacent per crimina induciva irregularitatis. Vide dicenda questione seq.

2. Potest nihilominus quis ob aliquam irregularitatem privari beneficio jam obtento v.g. ob bigamiam, ob homicidium (de quo paulò post) & in genere, qui irregularis ob notorium crimen enorme dignum deponi. Paris. cit. q. 3. n. 183. citans Jo. And. & Card. in c. cum nostris. de concess. prabend. C. Paris. ubi ante. c. 40. C. Luca loc. cit. Garc. loc. cit. ubi, quod beneficium ante irregularitatem obtentum retinere potest, antequam privetur per sententiam, per quam tamen illo privatur, quando irregularitas secuta est ob ejus culpam; unde etiam talis irregularis, etiam Episcopus, cogi potest ad resignandum. Paris. ibid. n. 185. citans D. Tho. 2. 2. q. 185. a. 4.

3. Quod atinet ad pensiones Ecclesiasticas, idem de his dicendum, quod de beneficiis, dum hæc datæ sunt non per modum stipendii, sed per modum beneficii, nimirum earum obtinendarum incapacem esse irregularem, non verò obtentis privari, tenet Riccius in prax. fori Eccles. decis. 185. n. 178. apud Tond. p. 1. c. 90. n. 22. qui tamen dicit, eundem Riccium tenere contrarium in suis decis. Archiep. Neapol. l. 2. decis. 71. p. 101. Quoad ipsum, nimirum etiam talium pensionum obtinendarum incapacem non esse irregularem, tenet ipse Tond. ibid. juxta declarat. sacra Congregationis, quam recitat Garc. p. 1. c. 5. n. 136. Idem tenet Card. de Luca de pension. d. 49. à n. 4. ubi; licet pensiones Ecclesiasticæ reservatæ sunt tanquam tales pro clerico affimilentur beneficiis, eorumque jure censeantur; at tamen certum est, facilius in criminoso tolerabilem esse retentionem pensionis, quam beneficii; cum illa non percutiat substantiam beneficii, neque jus spirituale tribuat: sed solum temporale super fructibus, cujus iacti de jure sunt capaces